

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
«УКРАЇНА»

РІВНЕНСЬКИЙ ІНСТИТУТ

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор інституту

 Макух Т.О.

« / » _____ 2021 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.15. Гроші та кредит

освітня програма: «Фінанси, банківська справа та страхування»

освітнього рівня: Бакалавр

галузь знань: 07 Управління та адміністрування

спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

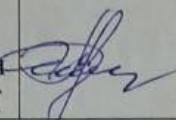
Обсяг, кредитів: 270/9

Форма підсумкового контролю: екзамен

Рік навчання: 2, семестр 3,4

Мова викладання: українська

ПРОЛОНГАЦІЯ СИЛАБУСУ

Навчальний рік	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027
Дата засідання кафедри / циклової комісії	19.09.23 н.р.			
№ протоколу	1			
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.uu.edu.ua/course/index.php> за адресою:
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php>

Силабус перевірено

19.09.2023 20__ р.

Директором Рівненського інституту

(підпис)

Макуха Т. В.
(прізвище та ініціали)

Інформація про викладача	
Кафедра	Економіки, обліку та фінансів
Прізвище, ім'я та по батькові викладача, науковий ступінь і вчене звання, посада	Ревко Тетяна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
Профайл викладача	–
Контактна інформація викладача (-ів)	Телефон викладача: 0952267348 Електронна пошта: Re_tet@ukr.net Вайбер: 0952267348 Кабінет: 220 (вул. Котляревського, 1)
Сторінка курсу в Moodle	https://vo.uu.edu.ua/course/index.php
Консультації	Періодично згідно графіку консультацій протягом вивчення курсу навчальної дисципліни

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів –9	Галузь знань 07 Управління та адміністрування,	Вид дисципліни Обов'язкова компонента	
	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»	Цикл підготовки Професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u>	Семестр	
Загальний обсяг годин – 270		3-4 й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1/3 самостійної роботи студента – 2/3	Освітній ступінь / освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		60 год.	
		Практичні	
		46	
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		164 год	
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид семестрового контролю: екзамен			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 65%

ПЕРЕДРЕКВІЗИТИ:

«Історія економіки та економічної думки», «Політична економія», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

ПОСТРЕКВІЗИТИ:

"Аналіз банківської діяльності", "Банківська система", "Центральний банк і грошово-кредитна політика", "Банківські операції", "Банківське право".

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування знань і навичок щодо особливостей здійснення грошово-кредитної політики.

Мета конкретизується у **комплексі завдань навчальної дисципліни**, серед яких пріоритетними є:

- визначення особливостей грошей, кредиту, проценту, банків, валютної сфери;
- набуття практичних навичок з здійснення аналітичних та планових грошово-кредитних розрахунків.

ПЕРЕЛІК ЗАГАЛЬНИХ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12. Здатність працювати автономно.

ПЕРЕЛІК СПЕЦІАЛЬНИХ (ФАХОВИХ) ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання,

фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ, ЯКІ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ДИСЦИПЛІНА:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно -наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.

ПР07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт						с.р.	Форми та методи контролю знань
	денна форма							
	Усього	аудиторна						
		у тому числі						
л		сем	пр	лаб	інд			
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Гроші								
Тема 1. Сутність і функції грошей	14	2		2			10	АР: опитування СР: експрес-тестування
Тема 2. Теорії грошей	14	2		2			10	АР: опитування СР: експрес-тестування
Тема 3. Грошовий обіг і грошові потоки	17	4		2			11	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 4. Грошовий ринок	18	4		4			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 5. Грошові системи	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 6. Інфляція та грошові реформи	17	4		2			11	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування

Разом за змістовим модулем 1	96	20		14			62	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Кредит								
Тема 7. Сутність і функції кредиту	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 8. Форми, види, і роль кредиту	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 9. Теоретичні засади процента	19	4		4			11	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Разом за змістовим модулем 2	51	12		8			31	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. Банки								
Тема 10. Фінансове посередництво грошового ринку	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 11. Теоретичні засади діяльності комерційних банків	18	4		4			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 12. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 13. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика	21	4		6			11	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Разом за змістовим модулем 3	71	16		14			41	
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. Валюта								
Тема 14. Валютний ринок	16	4		2			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування

Тема 15. Валютні системи	18	4		4			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Тема 16. Міжнародні фінансово-кредитні організації та їх співробітництво з Україною	18	4		4			10	АР: виконання практичного завдання СР: експрес-тестування
Разом за змістовим модулем 4	52	12		10			30	АР: опитування СР: експрес-тестування
Разом за семестр	270	60		46			164	

ФОРМИ І МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. *За джерелом інформації:*

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, лекції-дискусії, робота в малих групах, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, банки візуального супроводу.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається.

Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення,

переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Вважаємо, що неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод "вибуху", метод природних наслідків і трудовий метод.

Рекомендована література

Основна

1. Белова І. В. Дослідження грошово-кредитного ринку: навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2020. 147 с.

2. Дзюблюк О. В. Еволюція ролі золота у сучасній монетарній системі. Банківська справа. 2020. №1. С. 3-26.

3. Іванчук Н. В. Гроші і кредит: навчальний посібник. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.

4. Історія грошей і банківництва / за ред. С. К. Реверчука. – К. : Атіка, 2004.

5. Мишкін Ф. С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Ф. С. Мишкін. – Пер. з англ. – К. : Основи, 1998.

6. Монетарні важелі стимулювання розвитку економіки України: глобальні виміри та національні інтереси: монографія / за ред. д. е. н., проф. О. В. Дзюблюка. Тернопіль: Осадца Ю. В., 2021. 300 с

7. Скоморович І. Г. Грошові системи на українських землях: історія і теорія : моног. / І. Г. Скоморович. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2011.

8. Трансформація банківської системи у контексті глобалізаційних викликів: монографія / за ред. д.е.н., проф. О. В. Дзюблюка. Vienna: Premier Publishing s.r.o. Vienna, 2018. 364 с.

9. Arvidsson, N. Building a cashless society: the Swedish route to the future of cash payments. Stockholm: Royal Institute of Technology, 2019. 96 p.

10. Battilossi, S., Kazuhiko, Y. Handbook of the history of money and currency. Singapore: Springer Nature Singapore Pte Ltd. 2020. 1094 p.

Додаткова

11. Електронний журнал "Ефективна економіка"
URL:<http://www.economy.nayka.com.ua/?n=5&y=2020>.

12. Журнал Вісник Національного банку України. URL:<https://journal.bank.gov.ua/ua/issues>.
- 13 Журнал Економіка і прогнозування. URL: <http://eip.org.ua/>.
14. Журнал Економіка України. URL:<http://economyukr.org.ua/>.
15. Журнал Фінанси України. URL:http://finukr.org.ua/?page_id=17.
16. Журнал Світ фінансів. URL:<http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/index>.
17. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, відсотка та грошей / Дж. М. Кейнс. – К., 2012.
18. Колодізев О. М. Формування монетарної політики національного банку в контексті забезпечення сталого розвитку економіки України : моног. / О. М. Колодізев, І. О. Губарева, Є. М. Огородня. – Х. : ІНЖЕК, 2015.
19. Пшик Б.І. Інфраструктура грошового ринку: теоретичні засади дослідження / Б. І. Пшик // Вісник Університету банківської справи. – 2014.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/index>
2. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
3. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 року № 2121-III // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2121-14/page>
4. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 року № 679-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
5. Про страхування: Закон України № 86/96-ВР від 07.03.96 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>

Теми самостійної роботи студентів

№, з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>Тема1. Сутність і функції грошей</p> <p>Необхідність грошей. Передумовами появи грошей. Переваги і недоліки бартеру. Властивості товару як загального еквівалента. Відмінності між двома основними концепціями походження грошей. Проблеми дослідження сутності грошей. Визначення грошей, виходячи із зовнішніх форм прояву та практичного використання. Уявлення про гроші як товар і не товар. Ознаки грошей при здійсненні обмінних операцій. Сутність сучасних грошей як економічної категорії. Функції грошей. Призначення функції грошей як міри вартості. Призначення масштабу цін у процесі використання грошей в якості міри вартості. Використання грошей при виконанні ними функції засобу обігу. Можливості функції засобу обігу для власника грошей. Вимоги до грошей як засобу обігу. Функція грошей як засобу платежу, умови її виникнення. Відмінності функції грошей як засобу платежу від функції грошей як засобу обігу. Суть функції грошей як засобу нагромадження. Передумови виконання грошима функції засобу нагромадження. Особливості функції грошей як засобу нагромадження в умовах обігу</p>	10

	повноцінних грошей і знаків вартості. Функція світових грошей, її призначення. Реалізація функції світових грошей у сучасних умовах. Взаємозв'язок між функціями грошей. Форма грошей, розвиток форм грошей. Ознаки повноцінних грошей. Етапи еволюції товарної форми грошей і їх головні відмінності. Властивості благородних металів в ролі грошей. Переваги монети. Знаки вартості та передумови їхньої появи. Сутність паперових грошей і обставини їх виникнення. Можливості використання паперових грошей. Суть кредитних грошей. Сутність та основні ознаки векселя. Виникнення банкноти, її сутність та особливості обігу. Наслідки процесу демонетизації. Економічна природа чека, його види. Суть електронних грошей, особливості використання. Суть депозитних грошей. Оцінка вартості грошей в умовах обігу повноцінних грошей і знаків вартості. Зміст ціни на гроші та фактори що визначають стабільність національної грошової одиниці.	
2.	<p style="text-align: center;">Тема 2. Теорії грошей</p> <p>Суть металістичної теорії грошей. Основні ідеї меркантилізму. Місце формулювання положення металістичної теорії. Погляди Уільяма Стаффорда на економічне становище Англії. Погляди Томаса Мана та запропоновані ним заходи. Роль держави за Дадлі Нортон? Позитивна роль металістичної теорії та її недоліки. Можливість реалізації металістичної теорії сьогодні. Суть номіналістичної теорії грошей. Підґрунтя виникнення номіналістичної теорії. Вартість грошей за Ніколасом Барбоном. Сутність, роль грошей та багатства за Джорджем Берклі. Погляди Джеймса Стюарта. Постулати ранньої номіналістичної теорії грошей. Погляди Георга Кнаппа. Підґрунтя для можливості паперово-грошового обігу. Суть «хартальності» грошей. Сутність і роль грошей за Фрідріхом Бендіксеном. Позитивні і негативні риси номіналістичної теорії грошей. Підґрунтя появи класичної кількісної теорії грошей. Жан Боден і Джон Локк - оцінка впливу кількості грошей на їх вартість. Механізм підвищення цін в залежності від кількості золота і срібла за Девідом Юмом та «постулат однорідності». Погляди Давида Рікардо на вартість грошей. Взаємозв'язок маси грошей, товарів і цін за Джоном Стюартом Міллем. Постулати класичної кількісної теорії грошей, їх недоліки. Трансакційний варіант кількісної теорії грошей. Зміст рівняння обміну Ірвінга Фішера. Недоліки трансакційного варіанту кількісної теорії. Суть варіанту касових залишків кількісної теорії грошей. Розуміння касових залишків, їхнє призначення. Рівняння А. Пігу, відмінність від рівняння І. Фішера. Суть кейнсіанської теорії грошей. Концепція переваги ліквідності Дж. М. Кейнса. Регулювання норми процента у кейнсіанській грошовій теорії. Роль фінансової політики та грошово-кредитної політики у державному регулюванні економіки. Ефект мультиплікатора і його вплив. Сутність монетаризму. Передумови виникнення і розвитку монетаристської теорії. Заходи монетаристської теорії від інфляції. Теорія ділового циклу, застосування «монетарного правила».</p>	10
3.	<p style="text-align: center;">Тема 3. Грошовий обіг і грошові потоки</p> <p>Грошовий обіг. Грошовий обіг на макроекономічному рівні. Грошовий обіг на мікроекономічному рівні. Взаємодія суб'єктів грошового обігу. Функції суб'єктів грошового обігу. Функції грошового обігу взаємозв'язки. Операції на ринку факторів виробництва. Взаємодія суб'єктів грошового обігу на товарному ринку. Призначення фінансового ринку. Структура світового ринку та функції. Грошовий потік і схема організації грошового обігу. Структурні елементи грошового обігу? Назвати процеси які обслуговує грошово-розрахунковий обіг. Рух вартості при грошово-кредитному обігу. Назвати відносини які обслуговує грошово-фінансовий обіг. Порівняльна характеристика готівкового і безготівкового грошового обігу. Суть грошової маси. Поділ грошової маси на агрегати. Суть грошової бази та її елементів. Швидкість обігу грошей. Фактори впливу на швидкість обігу грошей. Суть закону грошового обігу. Забезпечення вирівнювання необхідної та фактичної грошової маси при металевому грошовому обігу. Досягнення рівноваги у грошовому обігу в умовах обігу розмінних на золото банкнот. Визначення показника рівня монетизації економіки.</p>	
4.	<p style="text-align: center;">Тема 4. Грошовий ринок</p> <p>Особливості функціонування грошового ринку. Основні об'єкти купівлі-</p>	10

	<p>продажу на грошовому ринку. Зміст діяльності суб'єктів грошового ринку. Види фінансових інструментів на грошовому ринку, їх роль. Основні функції грошового ринку. Структура грошового ринку. Структура грошового ринку залежно від призначення й рівня ліквідності фінансових активів. Поділ грошового ринку за інституційними ознаками. Структура грошового ринку за видом фінансових інструментів. Попит на грошовому ринку. Мотиви, що визначають попит на гроші у кейнсіанській теорії. Порівняльна оцінка попиту на гроші у кейнсіанській та монетаристській теоріях. Проблеми попиту на гроші у монетаристській теорії. Відмінності щодо розуміння попиту на гроші кейнсіанцями і монетаристами. Попит на гроші в інтерпретації сучасною монетарною теорією. Чинники впливу на попит на гроші. Графічно відобразити функціональну залежність між чинниками, що визначають попит на гроші. Суть та механізм формування пропозиції грошей. Фактори визначення зміни пропозиції грошей. Графічне зображення екзогенної пропозиції грошей. Зображення пропозиції грошей при підтриманні стабільної ставки процента. Графік ендогенної пропозиції грошей. Встановлення рівноваги на грошовому ринку. Графічне зображення грошового ринку, для якого є характерним зміна грошової пропозиції за сталого попиту. Графічна модель грошового ринку за умов сталої грошової пропозиції та змінного попиту на гроші. Суть графічної моделі Хікса-Хансена.</p>	
5.	<p style="text-align: center;">Тема 5. Грошові системи</p> <p>Суть грошової системи, її призначення та місце в економічній системі. Особливості функцій грошової системи та їх вплив на економіку країни. Елементи грошової системи формують її структуру. Завдання грошової системи. Основні типи грошових систем. Види грошової системи залежно від форми, в якій функціонують гроші. Біметалізм та його форми. Закон Коперника–Грешема. Сутність монометалізму та його типи. Форми золотого монометалізму та їх зміст. Переваги та недоліки системи обігу знаків вартості. Види грошової системи залежно від втручання держави в економічні відносини. Передумови формування грошової системи України. Історичний перебіг розвитку грошової системи України. Особливості сучасної грошової системи та який вплив вона має на розвиток економіки країни. Структурні елементи національної грошової системи України. Цілі грошово-кредитної політики. Інструменти державного впливу на грошову сферу. Мета державного регулювання грошової сфери економіки. Інструменти центрального банку для впливу на грошову сферу.</p>	10
6.	<p style="text-align: center;">Тема 6. Інфляція та грошові реформи</p> <p>Трактування суті інфляції. Приклади неінфляційного зростання цін. Індeksi вимірювання інфляції. Основні види інфляції за різними критеріями класифікації. Зовнішні причини посилення інфляційних процесів. Внутрішні причини прискорення інфляційних процесів. Особливості відкритої і прихованої інфляції. Характеристики повзучої, відкритої і галопуючої інфляції. Ознаки гіперінфляції. Інфляція та її позитивний вплив на економіку. Суть дефляції та її вплив на економіку. Відмінності інфляція попиту від інфляції витрат. Дія механізму розвитку інфляційних процесів. Критична точка інфляції і її прояв. Вплив інфляції на економіку та соціальну сферу. Антиінфляційна політика, її основні види. Теорії інфляції, їх основні положення. Перебіг інфляційних процесів в Україні. Визначення грошової реформи. Види грошових реформ, їх ознаки. Особливості проведення грошової реформи в Україні. Наслідки грошової реформи в Україні.</p>	11
7.	<p style="text-align: center;">Тема 7. Сутність і функції кредиту</p> <p>Передумови виникнення кредиту. Етапи кредиту. Причини необхідності кредиту. Суперечності, що вирішуються за допомогою кредиту. Погляди учених щодо суті і ролі кредиту. Переваги та недоліки натуралістичної теорії кредиту. Постулати капіталотворчої теорії кредиту. Сутність кредиту, дискусії щодо сутності кредиту.</p>	10

	Відмінності між кредитом та фіскально-бюджетними відносинами. Спільні ознаки між кредитом та грошима, кредитом і фіскально-бюджетними відносинами. Ознаки кредитних відносин. Об'єкти та суб'єкти кредитних відносин. Функції кредиту. Сутність емісійної функції кредиту. Контрольна функція кредиту. Контрольно-стимулююча функція кредиту Стадії відтворювального руху кредиту. Закономірності руху кредиту на мікро- і на макрорівнях.	
8.	<p align="center">Тема 8. Форми, види, і роль кредиту</p> <p>Критерії виокремлення форми і видів кредиту. Суть товарної форми кредиту, види товарного кредиту. Грошова форма кредиту, види грошового кредиту. Види кредиту та критерії. Порівняння міжгосподарського та споживчого кредитів. Ознаки класифікації банківського кредиту. Особливості банківського кредиту. Суб'єкти споживчого кредитування та механізм його надання. Особливості державного кредиту, його класифікація. Міжнародний кредит і його види. Можливості надання комерційного кредиту. Поняття «банківський кредит» і «державний кредит», «банківський кредит» і «споживчий кредит», «забезпечений кредит» і «комерційний кредит». Економічні межі та закономірності розвитку кредиту. Призначення меж кредиту, їх визначення. Якісні та кількісні межі функціонування кредиту. Принципи організації кредитних відносин. Причини виникнення кредитного ризику. Способи мінімізації кредитного ризику. Роль кредиту в розвитку економіки. Характерні риси розвитку кредиту.</p>	10
9.	<p align="center">Тема 9. Теоретичні засади процента</p> <p>Суть процента за кредит. Природа виникнення позичкового процента. Різниця позичкового капіталу (позиченої вартості) та виробничого, та торговельного капіталу. Процентні ставки лихварського кредиту. Формування величини позичкового процента. Відмінність процентних ставок лихварського кредиту та ринкового. Норма процента або процентна ставка. Ринкова і середня норма процента. Необхідність позичкового процента. Теорії позичкового процента. Задачі щодо регулювання позичкового процента згідно меркантилістів. Механізм формування рівня позичкового процента відповідно до поглядів класиків. Особливість теорії переваги ліквідності Дж. М. Кейнса при обґрунтуванні норми процента. Чинники впливу на рівень позичкового процента. Вплив грошово-кредитної політики центрального банку на величину позичкового процента. Взаємозв'язок низького позичкового проценту та політики «дешевих» грошей. Вплив облікової ставки на величину позичкового процента. Вплив на величину позичкового процента величини процентів за депозитами банків. Вплив на величину позичкового процента рівня прибутковості за державними цінними паперами. Функції позичкового проценту. Вплив позичкового процента на економіку та соціальну сферу. Чинники впливу на межі позичкового процента. Величина позичкового процента розвинених країн світу. Величина позичкового процента України. Основні процентні ставки на ринку грошей і ринку капіталу. Види позичкового процента за видами операцій кредитної установи. Види позичкового процента за критерієм термінів кредитування. Відмінність між постійними (фіксованими) і змінними (плаваючими) процентними ставками. Відмінність між номінальною та реальною процентними ставками. Відмінність між простими і складними процентами. Методи розрахунку кількості днів для обчислення процентів в банківській практиці. Суть процентного ризику банківських установ. Причини виникнення процентного ризику банківських установ. Методи управління процентним ризиком банківської установи.</p>	11
10.	<p align="center">Тема 10. Фінансове посередництво грошового ринку</p> <p>Сутність фінансового посередництва. Еволюція фінансового посередництва. Функції фінансового посередництва. Поняття «кредитна система» і її основні елементи. Типи кредитних систем. Поняття «банківська система» її типи. Функції банківської системи та роль. Етапи розвитку банківської системи України. Спільні та відмінні риси банків і небанківських фінансово-кредитних посередників. Класифікація небанківських фінансово-кредитних посередників за характером проведення фінансових операцій. Основні аспекти діяльності</p>	10

	небанківських фінансово-кредитних посередників кредитно-депозитного типу. Суть діяльності ощадно-позикових асоціацій. Спільні та відмінні риси факторингових і форфейтингових компаній. Особливості діяльності кредитних спілок. Відмінність пенсійних фондів від страхових компаній. Ознаки діяльності ломбардів. Суть небанківських фінансово-кредитних посередників інвестиційного типу. Спільні та відмінні риси пайових й акціонерних інвестиційних фондів.	
11.	<p style="text-align: center;">Тема 11. Теоретичні засади діяльності комерційних банків</p> <p>Періоди розвитку банківської діяльності. Операції банків Стародавнього світу. Умови сприяння переходу банківської справи зі стадії становлення в стадію розвитку. Особливості виникнення і розвитку банків в європейських державах. Формування та розвиток банківської справи України. Етапи розвитку системи комерційних банків України. Суть банку з економічної та правової точок зору. Функції та принципи банків як особливих фінансових посередників. Критерії класифікації комерційних банків. Позитивні результати та негативні наслідки заняття іноземним капіталом основних позицій у банківській системі. Види спеціалізованих банків. Управлінська структура комерційного банку. Організаційна структура комерційного банку. Критерії класифікації банківських операцій. Склад ресурсів банку. Залучені кошти банку. Активні операції банку. Пасивні операції банку. Розрахунково-касові операції банків. Показники системи коефіцієнтів прибутковості банку. Головні завдання банківського нагляду. Регулюванням банківської діяльності. Етапи банківського нагляду. Суть та чинники банківської кризи та антикризового управління. Класифікація банківських криз. Запобігання банківським кризам. Становлення і розвиток комерційних банків. Заходи оздоровлення банківської системи України.</p>	10
12.	<p style="text-align: center;">Тема 12. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління</p> <p>Функції центрального банку як основного органу, що проводить грошово-кредитну політику в країні. Причини виникнення центральних банків та шляхи їх створення. Статус центрального банку. Правова основа діяльності НБУ. Взаємозв'язок між рівнем незалежності центрального банку і рівнем інфляції. Призначення та основні функції НБУ. Переваги та недоліки сучасної системи керівних органів НБУ. Функції та повноваження Ради НБУ і правління НБУ. Термін перебування Голови НБУ на своїй посаді та його вплив на ефективність здійснення грошово-кредитного регулювання. Грошово-кредитна політика. Типи грошово-кредитного регулювання економіки. Визначенням грошово-кредитної політики, що дається у Законі «Про Національний банк України». Цілі грошово-кредитної політики НБУ. «Суперечливість стратегічних цілей» грошово-кредитного регулювання. Відмінність між проміжними та тактичними цілями монетарного регулювання економіки. Діючий тип грошово-кредитної політики в Україні. Суть функції центрального банку як «кредитора останньої інстанції». Правова основа валютної політики в Україні. Роль центрального банку при організації міжбанківських розрахунків. Роль НБУ при обслуговуванні зовнішнього боргу. Методи фінансування внутрішнього державного боргу. Переваги організаційної структури ЄЦБ. Функції у центральних банків-учасників ЄСЦБ. Особливості організаційної побудови ФРС.</p>	10
13.	<p style="text-align: center;">Тема 13. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика</p> <p>Взаємозв'язок між фіскальною та монетарною політикою. Вплив грошово-кредитної політики на реальну економіку. Володіння НБК монополією емісії грошей. Чинники зростання грошової маси. Регулювання депозитної емісії грошей. Поділ інструментів грошово-кредитної політики за формою. Дієві інструменти монетарного регулювання. Адміністративні інструменти НБУ. Селективна кредитна політика в Україні та галузях. Мінімальні резервні вимоги, їх функції, недоліки. Норми резервів в Україні. Регулювання облікової ставки. Облікова політика в Україні. Вплив облікової ставки на сукупну пропозицію грошей. Принципи облікової ставки. Ломбардна політика НБУ, її взаємозв'язок з обліковою політикою. Суть операцій на відкритому ринку. Операції на відкритому ринку. Оцінка дієвості ринкових інструментів монетарної</p>	11

	політики. Моніторинг реального сектору економіки. Оцінка ефективності грошово-кредитної політики. Суть передавального механізму грошово-кредитної політики. Канали механізму грошової трансмісії, їх дієвість. Заходи ефективності грошово-кредитного регулювання економіки. Відмінність між монетаристським та кейнсіанським підходами впливу на реальний сектор економіки.	
14.	<p style="text-align: center;">Тема 14. Валютний ринок</p> <p>Форми зовнішньоекономічної діяльності. Поняття «валюта». Класифікація валюти за ознаками емітентності. Поняття національної валюти. Поняття іноземної валюти, її відмінність від національної. Колективна валюта. Склад валютних цінностей. Функції валюти, взаємозв'язок із функціями грошей. Конвертованість валют. Види конвертованості. Валютні відносини. Організація валютних відносин. Підґрунтя створення валютного ринку. Валютний ринок. Функціональне призначення валютного ринку. Структура валютного ринку. Суб'єкти валютного ринку їх функції. Валютні операції, їх класифікація. Конверсійні валютні операції. Сутність валютного курсу. Функції валютного курсу. Фактори впливу на валютний курс. Основні види валютних курсів. Поняття котирування, валютний ризик, хеджування. Інструменти хеджування валютних ризиків. Валютний арбітраж, види і призначення.</p>	10
15.	<p style="text-align: center;">Тема 15. Валютні системи</p> <p>Суть валютної системи. Спільні та відмінні риси національної та міжнародної валютних систем. Основні елементи міжнародної валютної системи. Суть світової валютної системи. Елементи світової валютної системи. Етапи розвитку світової валютної системи. Особливості Паризької валютної системи. Особливості Генуезької валютної системи. Особливості Бреттон-Вудської валютної системи. Особливості Ямайської валютної системи. Визначення платіжного балансу країни. Риси платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Принципи складання платіжного балансу. Визначення поняття міжнародних розрахунків. Форми міжнародних розрахунків. Міжнародні кредитні операції. Суб'єкти й об'єкти міжнародного кредиту. Джерела формування капіталу міжнародного кредитування. Основні принципи міжнародного кредитування. Передумови виникнення міжнародних кредитних відносин. Ознаки міжнародного кредиту. Види міжнародного кредиту. Урядовий кредит. Фірмовий кредит та його різновиди. Суть міжнародного банківського кредиту. Суть експортного кредиту. Суть лізингового кредиту та його види. Переваги і недоліки факторингу і форфейтингу.</p>	10
16.	<p style="text-align: center;">Тема 16. Міжнародні фінансово-кредитні організації та їх співробітництво з Україною</p> <p>Стадії розвитку міжнародних інституцій. Передумови створення міжнародних фінансово-кредитних організацій. Характеристика створення міжнародних фінансово-кредитних установ. Суть та визначення міжнародної фінансово-кредитної організації. Призначення міжнародних фінансово-кредитних установ. Провідні світові міжнародні фінансово-кредитні установи. Мета створення Міжнародного валютного фонду. Основні напрями діяльності Міжнародного валютного фонду. Організаційна структура Міжнародного валютного фонду. Отримання членства у Міжнародному валютному фонді. Фінансування Міжнародного валютного фонду. Призначення Світового банку. Структура групи Світового банку. Напрями діяльності Міжнародного банку реконструкції і розвитку. Формування ресурсів Міжнародного банку реконструкції і розвитку. Кредитні програми Міжнародного банку реконструкції і розвитку. Мета створення та джерела фінансування Міжнародної асоціації розвитку. Напрями діяльності Міжнародної фінансової корпорації. Призначення Багатосторонньої агенції гарантій інвестицій. Основна функція Міжнародного центру із врегулювання інвестиційних спорів. Основне призначення регіональних міжнародних фінансово-кредитних організацій. Основні завдання Європейського банку реконструкції і розвитку. Основна мета діяльності Європейського інвестиційного банку. Найвідоміші регіональні міжнародні кредитно-фінансові установи. Суть діяльності Лондонського і Паризького клубів кредиторів. Мета створення та основні напрями діяльності Банку міжнародних розрахунків.</p>	10

Оцінка співробітництва міжнародних фінансово-кредитних установ з Україною. Проблеми впровадження проектів Європейського банку реконструкції і розвитку та Міжнародного банку реконструкції і розвитку. Цілі партнерства України з міжнародними фінансовими організаціями. Напрями вдосконалення співробітництва України з Міжнародними фінансовими організаціями.	
Разом	164

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Форми контролю	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Гроші			
Тема 1. Сутність і функції грошей (10 год.)	Співбесіда	2	1
Тема 2. Теорії грошей (10 год.)	Співбесіда	2	1
Тема 3. Грошовий обіг і грошові потоки (11 год.)	Співбесіда	2	2
Тема 4. Грошовий ринок (10 год.)	Співбесіда	2	3
Тема 5. Грошові системи (10 год.)	Співбесіда	2	4
Тема 6. Інфляція та грошові реформи (11 год.)	Співбесіда	3	5
Всього: 62 год.	Всього: 13 балів		
Змістовий модуль 2. Кредит			
Тема 7. Сутність і функції кредиту (10 год.)	Співбесіда	2	6
Тема 8. Форми, види і роль кредиту (10 год.)	Співбесіда	2	7
Тема 9. Теоретичні засади процента (11 год.)	Співбесіда	3	8
Всього: 31 год.	Всього: 7 балів		
Змістовий модуль 3. Банки			
Тема 10. Фінансове посередництво грошового ринку (10 год.)	Співбесіда	2	9
Тема 11. Теоретичні засади діяльності комерційних банків (10 год.)	Співбесіда	2	10
Тема 12. Центральні банки в системі монетарного та банківського управління (10 год.)	Співбесіда	2	11

Тема 13. Механізм формування пропозиції грошей та грошово-кредитна політика (11 год.)	Співбесіда	3	12
Всього: 41 год.	Всього: 9 балів		
Змістовий модуль 4. Валюта			
Тема 14. Валютний ринок (10 год.)	Співбесіда	2	13
Тема 15. Валютні системи (10 год.)	Співбесіда	2	14
Тема 16. Міжнародні фінансово-кредитні організації та їх співробітництво з Україною (10 год.)	Співбесіда	2	15
Всього: 30 год.	Всього: 6 балів		
Разом за семестр: 164 год.	Разом за семестр: 35 балів		

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА ЯКОСТІ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
<i>«відмінно»</i>	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв

	креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен	залік		
90 – 100	<i>відмінно</i>	5	<i>зараховано</i>	A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2	<i>не зараховано</i>	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

ПОЛІТИКА (ОЦІНЮВАННЯ) НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10

балів). Перескладання модулів відбувається з дозволу навчальної частини за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 30%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

ПЕРЕВІРЕНО: _____
(посада, звання)

(_____) (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ 20__ р.